

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ivety Veselé a soudkyň Mgr. Zdeňky Winklerové a JUDr. Aleny Bílkové ve věci

žalobce: **T. I.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Kateřinou Verostovou, LL.M.
sídlem Rokycanova 809/1c, 779 00 Olomouc

proti
žalované: **Smartwings, a. s.**, IČO 25663135
sídlem K Letišti 1068/30, 160 08 Praha 6
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Rufferem
sídlem Husovo náměstí 1702, 253 01 Hostivice

o zaplacení částky 600 EUR s příslušenstvím, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12. července 2022, č. j. 10 C 141/2022-40,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** v zamítavém výroku o věci samé (I.) co do úroku z prodlení za období od 4. 5. 2019 do 16. 5. 2019 z částky 600 EUR **potvrzuje** a co do částky 600 EUR s úrokem z prodlení od 17. 5. 2019 do zaplacení **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 600 EUR s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 17. 5. 2019 do zaplacení do 3 dnů od právní moci rozsudku.

- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši 8 092 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Kateřiny Verostové, LL.M., advokátky.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu o zaplacení částky 600 EUR se zákonným úrokem z prodlení za dobu od 4. 5. 2019 do zaplacení (výrok I.) a žalobci uložil nahradit žalované na nákladech řízení částku 6 108 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalované (výrok II.).
2. Takto rozhodl o žalobě, doručené soudu dne 16. 4. 2022, již se žalobce domáhal kompenzace dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů (dále jen „nařízení č. 261/2004“) s tvrzením, že dne 17. 4. 2019 se měl účastnit letu z Prahy do Dubaje a tento let byl zrušen.
3. Žalovaná navrhl, aby žaloba byla zamítnuta, neboť nárok žalobce je promlčen, když výzvu ke kompenzaci uplatnila společnost AirHelp, nikoliv žalobce.
4. Soud prvního stupně zjistil tento skutkový stav: Žalobce se měl dne 17. 4. 2019 účastnit letu č. xxx provozovaným žalovanou z letiště Václava Havla v Praze na letiště Dubai Airport v Dubaji. Tento let byl zrušen. Soudu byla předložena smlouva o postoupení pohledávky v anglickém jazyce i českém překladu, v níž je cestující označen jménem, příjmením a adresou, konkrétní pohledávka označena není, je uvedeno pouze číslo rezervace xxx. Smlouva je podepsána klientem přenosem jeho podpisu do počítače, podpis postupníka na smlouvě uveden není. Smlouva je datována dne 17. 4. 2019 a podle ní klient postupuje AirHelp Limited pohledávku podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 a Montrealské úmluvy z roku 1999 v souvislosti s uvedeným letem, označeným číslem rezervace, a to v celém rozsahu, včetně příslušenství a všech práv souvisejících s pohledávkou. Dále je postupník oprávněn vymáhat a přijímat platby, související s pohledávkou. Společnost AirHelp Limited vyzvala žalovanou k úhradě kompenzace ve výši 600 EUR za předmětný zrušený let žádostí o úhradu kompenzace za zpožděný let ze dne 2. 5. 2019. Žalobce prostřednictvím své právní zástupkyně vyzval žalovanou ke kompenzaci dopisem ze dne 3. 4. 2022, doručeným stejného dne, žalovaná nic nevyplatila.
5. Zjištěný skutkový stav soud prvního stupně posoudil dle § 2553 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění (dále jen „o. z.“) a dle § 126 a 134 Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) a čl. 1, 3 odst. 1 a 7 odst. 1 nařízení č. 261/2004, jehož přímou aplikovatelnost akcentoval.
6. Svou mezinárodní příslušnost dovodil z článku 26 odst. 2 Nařízení Brusel I. bis a české právo jako právo rozhodné pro posouzení otázky promlčení pak z čl. 12 písm. d) ve spojení s článkem 5 odst. 2 věta druhá Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I.), když „bydlištěm“ žalované ve smyslu článku 19 odst. 1 je Česká republika a nařízení č. 261/2004 otázku promlčení neupravuje (*viz rozhodnutí ESD C-139/11*).
7. Následně soud prvního stupně objasnil, že postupní smlouva, uzavřená podle německého práva je neplatná, neboť nebyla řádně podepsána ani jednou stranou, když podpis společnosti AirHelp Limited úplně chybí. Ohledně podpisu žalobce soud odkázal na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014, o elektronické identifikaci a službách, vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES (dále i jen nařízení

eIDAS), s tím, že podpis žalobce na smlouvě nesplňuje parametry „kvalifikovaného elektronického podpisu“ ve smyslu čl. 25 bod 3 nařízení eIDAS ani „zaručeného elektronického podpisu“ ve smyslu čl. 26 nařízení eIDAS. Jiné elektronické podpisy je soud sice povinen přijmout jako důkaz (ve smyslu čl. 25 bod 1 nařízení eIDAS), avšak nelze mít za prokázané, že tyto ostatní elektronické podpisy jsou podpisem (údajně) jednající osoby. Čl. 25 bod 1 nařízení eIDAS tedy neznamená, že takový ostatní elektronický podpis bude z hlediska posuzování skutkového stavu brán jako něco dokazující (*shodně viz Kment, V., Elektronické právní jednání: Analýza s důrazem na využití elektronického podpisu podle práva EU, České republiky a Německa. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 225 s.*). Protože výzvu ze dne 2. 5. 2019 neučinil žalobce (či společnost AirHelp Limited v zastoupení žalobce), ale společnost AirHelp Limited sama za sebe, tak soud žalobu pro promlčení nároku zamítl, neboť lhůta podle § 2553 odst. 3 o. z. počala běžet dne 18. 4. 2019, posledním dnem této lhůty byl den 18. 10. 2019, ale žalobce uplatnil nárok u žalované až dne 3. 4. 2022.

8. O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl podle § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že náklady úspěšné žalované sestávají z nákladů řízení uplatněných v souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. za použití vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 254/2015 Sb., ve výši 300 Kč za jeden úkon dle § 2 odst. 3 uvedené vyhlášky (sepis a podání odporu) a z nákladů zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“) z tarifní hodnoty ve výši 24 590 Kč za 2 úkony právní služby - převzetí a příprava zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) a t. a účast na jednání soudu dle § 11 odst. 1 písm. g) a t. - včetně dvou paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a. t. a daň z přidané hodnoty ve výši 21 % z částky 4 800 Kč.
9. Proti rozsudku podal včasné i přípustné odvolání žalobce a s poukazem na § 205 odst. 2 písm. b), c), e), g) o. s. ř. navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě vyhověl, nebo aby jej zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Zdůraznil, že nařízení č. 261/2004 v žádném ustanovení nestanoví povinnost notifikace ze strany cestujících, požadavek notifikace představuje neodůvodněný zásah do práv žalobců, jakožto spotřebitelů, když cílem nařízení je (dle Preambule) zajištění vysoké úrovně ochrany cestujících se zřetelem na požadavky ochrany spotřebitele a posílení práv cestujících. Rozšířením parametrů podmínek by byl efekt opačný – toto vyplývá i z rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) *ve věci J. C. M. proti Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV (C-139/11)*, odkázal na zásadu rovnocennosti a efektivity (*viz rozsudek SDEU C-429/09*). V ostatních členských státech EU se délka promlčecích lhůt pohybuje v rozmezí 1 roku až 10 let, zpravidla jde o „obecnou“ délku promlčecí lhůty, cestující by tak byli v České republice postaveni do nerovné pozice proti cestujícím v jiných evropských zemích a neúměrně kráceni na svých právech. Ani při akceptaci notifikační povinnosti z § 2553 o. z. nelze (v neprospěch spotřebitele) požadovat, aby notifikace byla odeslána přímo cestujícím. V žádosti o kompenzaci zaslané společností AirHelp bylo jednoznačně specifikováno, o jaký let a jakého cestujícího se jedná, žalovaná tak měla veškeré informace k posouzení oprávněnosti nároku na kompenzaci, a žádost ani nijak nezpochybnila. K závěru, že takovéto uplatnění pohledávky třetí osobou (společností AirHelp) je dostatečné, dospěl i Obvodní soud pro Prahu 6 v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č. j. 18 C 12/2021-28. Navíc nařízení č. 261/2004 jako právní předpis vyšší právní síly nelze považovat za přepravní řád ve smyslu § 2553 o. z., proto se § 2553 o. z. na nároky dle nařízení č. 261/2004 nevztahuje. Žalobce nesouhlasí ani s posouzením smlouvy o postoupení pohledávky jako neplatné dle německého práva, protože podle německého práva není nutná písemná forma smlouvy o postoupení. Soud nevzal dostatečně v potaz, že účastníkem tohoto řízení je přímo cestující a nikoliv společnost AirHelp. Žalobce v odvolání prohlásil, že při uzavírání smlouvy se společností AirHelp nebyl uveden v omyl, ceník společnosti mu byl znám a že to byl právě on, kdo smlouvu o postoupení pohledávky podepsal, a navíc došlo ke zpětnému postoupení nároku na žalobce. Smlouva o postoupení byla platná, ale i kdyby platná nebyla, nelze automaticky výzvu společnosti AirHelp Limited považovat za neplatnou, protože tak by soud aproboval nepoctivý

postup žalované, která byla informována o nároku žalobce a na výzvu k plnění nijak nereagovala, ani nezpochybňovala platnost smlouvy o postoupení. Dále namítl, že žalovaná vznesla námitku promlčení v rozporu s dobrými mravy, když tak učinila až v soudním řízení a navíc poukázali v této souvislosti na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 12 Co 165/2022, 12 Co 171/2022, 17 Co 212/2021, 17 Co 225/2021, 25 Co 224/2021 a 25 Co 357/2021 ohledně dodatečného zhojení tvrzené neplatnosti.

10. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí potvrdil, považuje jej za správné a odkazuje na obranu uplatněnou v odporu.
11. Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání při nařízeném jednání napadený rozsudek, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné.
12. V posuzované věci jde o věc s mezinárodním prvkem, představovaným bydlištěm žalobce ve Francii. Soud prvního stupně správně dovedl svoji mezinárodní příslušnost k projednání a rozhodnutí sporu, která vyplývá z čl. 4 odst. 1 nařízení Brusel I bis, tedy z bydliště (resp. sídla, viz čl. 63 Brusel I bis) žalované v České republice.
13. Správně pak věc posuzoval dle nařízení č. 261/2004, neboť jde o uplatnění práv cestujících ze zpoždění či zrušení letu [čl. 1 odst. 1 písm. b), c) nařízení č. 261/2004], kdy místem odletu zrušeného letu žalobce bylo letiště Praha (Česká republika), tzn. umístěné na území členského státu EU (čl. 3 odst. 1 písm. a/ nařízení č. 261/2004). Aplikace unijního práva má přitom přednost před ustanoveními vnitrostátního práva (srov. § 2 zákona č. 2/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém).
14. Rozhodným právem pro posouzení uplatněného nároku je dle nad rámec hmotněprávní úpravy obsažené přímo v nařízení č. 261/2004 (tedy zejména pro otázku promlčení) právo české, *viz soudem prvního stupně zmíněné rozhodnutí ESD C-139/11*.
15. Podle čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení č. 261/2004 mají při zrušení letu dotčení cestující v souladu s článkem 7 právo na náhradu škody od provozujícího leteckého dopravce, jestliže: i) nejsou o zrušení informováni alespoň dva týdny před plánovaným časem odletu, nebo ii) nejsou o zrušení informováni ve lhůtě od dvou týdnů do sedmi dnů před plánovaným časem odletu a není jim nabídnuto přesměrování, které by jim umožnilo odletět nejpozději dvě hodiny před plánovaným časem odletu a dosáhnout jejich cílového místa určení nejpozději čtyři hodiny po plánovaném čase příletu, nebo iii) nejsou informováni o zrušení ve lhůtě kratší sedmi dnů před plánovaným časem odletu a není jim nabídnuto přesměrování jejich letu, které by jim umožnilo odletět nejpozději jednu hodinu před plánovaným časem odletu a dosáhnout cílového místa určení nejpozději dvě hodiny po plánovaném čase příletu. Podle čl. 5 odst. 3 nařízení není provozující letecký dopravce povinen platit náhradu v souladu s článkem 7, jestliže může prokázat, že zrušení je způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla všechna přiměřená opatření přijata.
16. Podle čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení, odkazuje-li se na tento článek, obdrží cestující náhradu ve výši 600 EUR u všech letů ve Společenství delších než 3500 kilometrů. Při určování vzdálenosti se vychází z posledního místa určení, kam cestující v důsledku odepření nástupu na palubu nebo zpoždění příletu později než v plánovaném čase.
17. V daném případě se jednalo o let s ortodromickou vzdáleností letu v rozsahu nad 3 500 km, let byl zrušen, aniž byl žalobce včas (ve smyslu čl. 5 nařízení č. 261/2004) o zrušení letu informován a aniž

mu bylo nabídnuto přesměrování letu, které by mu umožnilo odletět nejpozději jednu hodinu před plánovaným časem odletu a dosáhnout cílového místa určení nejpozději dvě hodiny po plánovaném čase příletu, proto cestujícímu (žalobci) náleží náhrada škody dle čl. 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 261/2004, tzn. ve výši 600 EUR. Žalovaná ostatně naplnění podmínek nařízení pro vznik nároku na odškodnění ve smyslu čl. 5 nařízení nezpochybňovala, ani se nedovolávala žádných mimořádných okolností ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení, v jejichž důsledku by nebyla povinna náhradu dle čl. 7 nařízení č. 261/2004 platit.

18. Dle rozhodnutí SDEU ve věci *C-139/11* při neexistenci unijní právní úpravy přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu upravit procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, pokud tyto podmínky dodrží zásady rovnocennosti a efektivity. Zásada rovnocennosti znamená, že vnitrostátní předpisy k zajištění ochrany práv vyplývajících z unijního práva nesmějí být méně příznivé než ty platné pro srovnatelné nároky vzniklé na základě vnitrostátního práva. Zásada efektivity je dodržena tehdy, jestliže předpisy vnitrostátního práva v praxi neznemožňují výkon práv uznaných unijním právem. Dodržení uvedených zásad tedy neznamená, že by délka promlčecích lhůt musela být ve všech členských státech stejná a ani to, že právní úprava státu, ve kterém je stanovena nejkratší promlčecí lhůta, uvedené zásady porušuje. Ustanovení § 2553 odst. 3 o. z. zásady rovnocennosti a efektivity žádným způsobem neporušuje, neboť příslušná lhůta je rovnocenně stanovena pro práva cestujících bez ohledu na to, zda vyplývají z vnitrostátního nebo unijního práva, a výkon práv vyplývajících z nařízení č. 261/2004 v praxi neznemožňuje. Městský soud v Praze již v rozsudku ze dne 23. 10. 2019, sp. zn. 18 Co 265/2019 dospěl k závěru, že nařízení č. 261/2004 předpokládá jistou notifikaci cestujícího a umožňuje aplikaci českého právního řádu v otázce notifikace předpokládané v § 2553 odst. 3 o. z., a též že není vyloučeno, aby i nařízení č. 261/2004 bylo chápáno jako „přepravní řád“ ve smyslu § 2553 o. z.
19. Vzhledem k námitce vznesené žalovanou se tedy soud prvního stupně správně zabýval otázkou, jaké byly účinky výzvy ze dne 2. 5. 2019, když žalovaná již ve svém odporu (na který odkázala rovněž při odvolacím jednání) činila nesporným, že k úhradě kompenzace za předmětný let byla uvedenou výzvou vyzvána prostřednictvím společnosti AirHelp.
20. Z výzvy ze dne 2. 5. 2019 odvolací soud zjistil, že ji společnost AirHelp podala jménem žalobce jako svého klienta za přerušení letu, ve výzvě je, mj., uvedeno jméno žalobce, číslo rezervace, datum a číslo letu, označení letiště odletu i příletu, délka letu 5237 km, požadovaná částka celkem 600 EUR a byla poskytnuta lhůta k zaplacení činila 14 dnů. Ve výzvě je rovněž informace o postoupení pohledávky na společnost AirHelp. Z předžalobní výzvy z 3. 4. 2022 odvolací soud zjistil, že se v ní žalobce odvolává na výzvu ze dne 2. 5. 2019, učiněnou prostřednictvím společnosti AirHelp (Podle konstantní judikatury Nejvyššího soudu platí, že v případech listinných důkazů není porušením zásady přimosti občanského soudního řízení, vyvodil-li z nich odvolací soud jiné skutkové závěry než soud prvního stupně, aniž je sám zopakoval. K tomu viz např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2011, sp. zn. 21 Cdo 3061/2010, a ze dne 15. 3. 2007, sp. zn. 21 Cdo 194/2006, či jeho usnesení ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. 21 Cdo 2463/2012, ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1109/2010).
21. Odvolací soud dodává, že závěr o neplatnosti postupní smlouvy byl učiněn v soudem prvního stupně zmíněných řízeních s odůvodněním na ochranu práv spotřebitele a v tomto smyslu vycházel též z judikatury německých soudů. Vedle toho shledal, že smlouva nebyla uzavřena v písemné formě, kterou si účastníci pro své právní jednání výslovně sjednali (ve všeobecných podmínkách AirHelp), neboť ze strany žalobce nedošlo ani k vlastnoručnímu, ani ke kvalifikovanému elektronickému podpisu smlouvy, ze strany AirHelp smlouva nebyla podepsaná vůbec (§ 125 BGB). V tomto konkrétním řízení však žalobce výslovně potvrdil, že projevil vůli, aby za něj společnost AirHelp uplatnila u žalované nárok na odškodnění; v textu výzvy ze dne 2. 5. 2019 je

rovněž sděleno, že je činěna za klienta, v předžalobní upomínce ze dne 3. 4. 2022 se pak žalobce této výzvy dovolává.

22. Podle judikatury Nejvyššího soudu plná moc nemusí být součástí písemného vyhotovení právního úkonu (*srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 2857/2007*). I kdyby pak neexistovala platná smlouva o zastoupení, tak podle ustálené judikatury platí, že, činí-li zmocněnec právní úkony jménem osoby, ačkoliv neexistuje platná smlouva o zastoupení, jedná se o nezmocněné jednání a v takovém případě je zastoupený (zde žalobce) vázán právním jednáním zástupce, pokud toto jednání dodatečně schválí (*viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2013 sp. zn. 22 Cdo 1087/2012*). Žalobce nezpochybňuje, že měl v úmyslu se prostřednictvím společnosti AirHelp domoci na žalované náhrady za zrušený let, ale zároveň se ve svých dalších úkonech (předžalobní výzva, žaloba) nadále výzvy učiněné prostřednictvím AirHelp dovolává. Byť tedy učinění výzvy společností AirHelp za žalobce dne 2. 5. 2019 mohlo být jednáním osoby neoprávněné jednat za žalobce ve smyslu § 440 odst. 1 věta druhá o. z., tak soud v tomto směru další dokazování neprováděl, neboť z dalšího jednání žalobce je evidentní, že nastaly účinky schválení tohoto jednání (*ke závěru, že dodatečné schválení jednání může být učiněno i konkludentně, dospěl Nejvyšší soud např. v rozsudku ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4593/2017*), přičemž toto schválení bylo učiněno bez zbytečného odkladu poté, co české soudy začaly shledávat smlouvy o postoupení pohledávek cestujících na společnost AirHelp neplatnými. V důsledku dodatečného schválení (ratihabice) je žalobce učiněným jednáním společností AirHelp (uplatněním nároku na náhradu škody u žalované) vázán, a toto uplatnění nároku tak má i vůči žalované účinky ex tunc (*viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2886/2019 ze dne 2. 6. 2020*).
23. Na základě shora uvedeného dospěl odvolací soud k závěru, že žalobce v tomto řízení důvodně uplatnil nárok na náhradu škody za zrušení letu dle čl. 5 a 7 nařízení a dne 2. 5. 2019 (tedy včas) splnil rovněž podmínku včasného uplatnění tohoto nároku u žalované. Z důvodu nadbytečnosti se tak nezabýval argumentací žalobce, že žalovanou vznesená námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy.
24. Žalovaná se dostala do prodlení se zaplacením v den následující po uplynutí lhůty 14 dnů ode dne vyhotovení výzvy, jež byla ve výzvě z 2. 5. 2019 poskytnuta (tzn. dnem 17. 5. 2019), a v souladu s § 1970 o. z. je povinna za období od tohoto dne do zaplacení zaplatit žalobcům též úrok z prodlení z dlužné částky, ve výši stanovené dle nařízení vlády č. 351/2013 Sb., tzn. 9,75 % ročně.
25. Odvolací soud proto napadený rozsudek ve výroku I. ohledně úroku z prodlení za období do 16. 5. 2019 potvrdil (§ 219 o. s. ř.) a ve zbývajících částech změnil postupem podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. tak, že žalobci přiznal náhradu ve výši 600 EUR s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9,75 % ročně od 17. 5. 2019 do zaplacení.
26. O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, 3 a § 142 odst. 3 o. s. ř. Až na nepatrnou část příslušenství proto úspěšnému žalobci odvolací soud přiznal právo na náhradu nákladů, představovaných zaplacenými soudními poplatky, a to za žalobu 800 Kč a za odvolání 1 000 Kč. Dále náklady žalobce tvoří náklady na právní zastoupení, a to odměna za 5 účelných úkonů právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 a. t. (převzetí věci, předžalobní upomínka, sepsání žaloby, účast na jednání soudu dne 12. 7. 2022 a sepsání odvolání), dále pak 5 paušálních náhrad hotových výdajů. K aplikaci § 14b advokátního tarifu pak odvolací soud uvádí, že s účinností ode dne 1. 7. 2014 byla novelou č. 120/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, zavedena do českého právního řádu úprava stanovení odměny advokáta u tzv. formulářových žalob. Podle § 14b odst. 1, 5 písm. a) advokátního tarifu v občanském soudním řízení, které bylo zahájeno návrhem podaným na ustáleném vzoru uplatněném opakovaně týž žalobcem ve skutkově i právně obdobných věcech, v němž je předmětem řízení peněžité plnění a tarifní

hodnota nepřevyšuje 50 000 Kč a v němž byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení, činí pro účely stanovení náhrady nákladů řízení sazba za každý úkon právní služby do podání návrhu na zahájení řízení včetně z tarifní hodnoty přes 10 000 Kč do 20 000 Kč částku 300 Kč. Pausální částka jako náhrada výdajů na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné pro účely stanovení náhrady nákladů řízení činí 100 Kč za každý z úkonů právní služby hrazený podle odstavců 1 a 2. Impulsem k přijetí této novely byla judikatura Ústavního soudu, podle které je nutné zachovat spravedlivý poměr mezi výší vymáhané pohledávky a výší náhrady nákladů řízení, a proto by výše odměny za zastupování advokátem žalobce měla být určena tak, že nepřesáhne výši vymáhané jistiny. Byť se prvotní judikatura týkala ochrany spotřebitelů v bagatelních věcech, došlo v následných rozhodnutích k rozšíření aplikaci této myšlenky i na širší okruh účastníků (resp. dokonce i proti spotřebitelům), viz dále. Novela provedená zákonem č. 120/2014 Sb. reagovala na judikaturu Ústavního soudu, proto i jednotlivá kritéria pro aplikaci § 14b vyhlášky je třeba vykládat s přihlédnutím k nálezům Ústavního soudu (*zejména nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3923/11*), jež tuto novelu iniciovaly. Kritérii pro sníženou sazbu za každý úkon právní služby jsou: 1. návrh podaný na ustáleném vzoru, 2. uplatněný opakovaně týměž žalobcem, 3. ve skutkově i právně obdobných věcech, 4. předmětem řízení je peněžité plnění, jehož tarifní hodnota nepřevyšuje 50 000 Kč. Návrhem podaným na ustáleném vzoru se myslí zejména návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu, jež se podávají prostřednictvím předem vytvořeného formuláře, a tudíž obtížnost podání návrhu spočívá toliko ve vyplnění jednotlivých kolonek formuláře. Podle názoru Ústavního soudu (*bod 28 zmiňovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3923/11*) specifikuje formulářovou žalobu tak, že „zpravidla se bude jednat o návrh, mající podobu využitého vzoru, jenž se od něj bude odlišovat jen v minimální míře, a to právě takové, aby mohl být návrh co do určitosti osob účastníků a předmětu řízení dostatečně individualizován; základ právní argumentace, včetně její stylizace a formálního vyjádření však bude totožný či jen s drobnými odchylkami. Soudy jej "odhalí" i díky jednotě v osobě žalobce, jeho právního předchůdce, anebo jeho advokáta.“ Z takových okolností je nutné uzavřít, že sepsání tzv. formulářové žaloby představuje spíše administrativní úkon, než provedení úkonu právní služby. První kritérium tedy spočívá ve formální jednoduchosti vyplnění či vytvoření návrhu. Druhou podmínkou je skutečnost, že se jedná o návrh uplatněný opakovaně týměž žalobcem, čímž míří na povahu žalobce jako takového (resp. jeho zástupce – viz dále) a na jeho opakované jednání. Z druhého kritéria vyplývá zřejmá snaha chránit před žalujícími společnostmi zabývající se skupováním pohledávek apod., které uplatňují své pohledávky opakovaně. Třetím kritériem jsou skutkově a právně obdobné věci, tedy hledisko obsahové, zohledňující předmět sporu a právní náročnost sporu. Skutečnost, že se jedná o skutkově i právně obdobnou věc, musí být soudu známa z jeho úřední činnosti a v případě pochybností by měl za tímto účelem učinit příslušné dokazování. Dále je maximální výše náhrady nákladů řízení protistraně je omezena výší tarifní hodnoty, což přesně odráží závěry *nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 3923/11*. Výše paušální částky jako náhrady výdajů na vnitrostátní poštovné, místní hovorné a přepravné je pak u prvních úkonů ve věci omezena na částku 100 Kč, což taktéž odpovídá argumentům obsaženým v *nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13*, podle kterých paušální částka ve výši 300 Kč neodráží skutečné výdaje advokáta, a to s ohledem na technologický vývoj činění úkonů. Setrvání na požadavku, aby výše odměny advokáta zohledňovala faktický stav (že ze strany advokáta se jedná spíše jen o administrativní úkony) nelze hodnotit jako upírání práva na spravedlivý proces. Cílem předmětné novely advokátního tarifu nebylo a není odradit případné účastníky od podávání žalob, ale zohlednit reálně existující rozdíly mezi obsahem poskytování právních služeb v individuálních věcech oproti náplni poskytnutých služeb ve věcech s charakterem hromadného rázu; tedy svým způsobem zajištění větší spravedlnosti při rozhodování o nákladech řízení. Předmětná žaloba je z pohledu autora (tj. zástupce žalobce) podána na ustáleném vzoru ve skutkově i právně obdobných věcech, odvolacímu soudu jsou z jeho činnosti známa další řízení vedená zejména u Obvodního soudu pro Prahu 6. Žalobce sám poukázal na dva spisy (např. za rok 2021 jde o spisy známé odvolacímu soudu z jeho úřední

činnosti a vedené Obvodním soudem pro Prahu 6 pod sp. zn. 28 C 106/2021, 10 C 108/2021, 6 C 465/2020, 28 C 102/2021, 10 C 153/2021, 28 C 365/220, 28 C 94/2021, 28 Co 107/2021, 28 Co 124/2021, 10 C 107/2021 a 10 C 156/2021). Z nich je zřejmé, že zástupkyně žalobce užívá ustálený vzor (návrh na EPR), přičemž jednotlivá podání se liší jen v minimální míře pouze co do individualizace cestujícího, vzdálenosti a termínu uskutečnění letu, když nárok se vždy opírá o stejnou právní normu (nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/04). Žaloby jsou podávány stejným zástupcem, se stejnou argumentací, stejně stylisticky vyjádřenou, což je o to očividnější, že je používána forma elektronického platebního rozkazu. Odvolací soud v doplnění konkrétních údajů (identifikace žalobce - pasažéra, žalovaného a identifikace letu, případně délky zpoždění letu), které odliší žalobu o zaplacení paušální náhrady škody jednu od druhé, nepokládá za narušení znaku skutkové a právní obdobnosti věci ve smyslu § 14b advokátního tarifu, když jsou tyto pouze dosazovány do předem připraveného textu, čímž je naplněna podmínka „podání na ustáleném vzoru“. Je třeba zdůraznit, že v obecné rovině jde jak po skutkové, tak po právní stránce o zcela totožné věci, kterým dodávají individualitu právě a jen konkrétní proměnlivé údaje. Není tedy žádného rozumného důvodu pokládat činnost při sepisu žaloby, kterou bylo toto řízení zahájeno (včetně sepisu předžalobní upomínky), za náročný úkon právní služby. Byť odvolací soud nezpochybňuje pečlivost, s níž byla žaloba připravena, jedná se toliko o úkon administrativní (doplňování do předem připraveného vzoru). Dlužno dodat, že Městský soud v Praze (resp. jeho cizinecké senáty) přistupuje k aplikaci § 14b advokátního tarifu v řízení o nárocích podle nařízení Rady (ES) č. 261/2004 již delší dobu jednotně a ustáleně (viz rozhodnutí Městského soudu sp. zn. 19 Co 155/2015 či sp. zn. 18 Co 117/2018), tento postup je verifikován i Ústavním soudem – viz např. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 8. 3. 2016 sp. zn. III. ÚS 3804/15, rovněž rozhodnutí zdejšího soudu sp. zn. 70 C 114/2017, jež obstálo v ústavněprávním přezkumu – viz usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 10. 2017 sp. zn. III. ÚS 2040/17, případně usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 4. 2017, č. j. 58 Co 142/2017, proti němuž byla ústavní stížnost odmítnuta usnesením ze dne 15. 8. 2017, sp. zn. II. ÚS 2064/17. V naposledy jmenovaném řízení Ústavní soud konstatoval, že i v případě těchto nároků spotřebitelů (kteří byli žalobci) proti podnikateli se jedná o tzv. formulářovou žalobu. Podaný žalobní návrh bezpochyby naplňuje pojem "formulářová žaloba", tak jak jej vymezil Ústavní soud např. v bodu 28 nálezu ze dne 29. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 3923/11 s tím, že soudy prvního stupně jej „odhalí“ i díky jednotě v osobě žalobce, jejího právního předchůdce anebo jejího advokáta. Pokud tedy z celkového posouzení žalobního návrhu vyplývá, že je spíše administrativním úkonem, přičemž odlišnost v osobě žalobce nelze bez dalšího považovat za znak, který by hodnocení podaného návrhu jako "formulářového" vylučoval, je nutno přistoupit k aplikaci § 14b advokátního tarifu, jak učinil odvolací soud. Je logické, aby si laik vybral k ochraně svých práv advokáta, který se na danou problematiku specializuje. Avšak ač § 14b a. t. postihuje případy zneužití práva na získání nákladů právního zastoupení, byl primárně určen k ochraně spotřebitelů, nelze vyloučit jeho aplikaci i v opačných případech. Vymezení pojmu "formulářová žaloba", jak je uvedeno shora, tak odpovídají nejenom případy, kdy stojí totožný žalobce vůči velkému okruhu žalovaných, přičemž právní argumentace, stylizace a formální vyjádření jednotlivých žalob jsou totožné (typicky dlužné jízdné v prostředcích hromadné dopravy), ale i případy, kdy stojí naopak velký okruh žalobců zastoupených stejným advokátem, který byl těmto žalobcům zpravidla zprostředkován specializovaným internetovým portálem, proti témuž žalovanému (typicky právě kompenzace za zpoždění či zrušení letů). V tomto případě je pak žaloba natolik formulářového charakteru, že z ní nelze seznat ani to, kdy se žalobce o zrušení letu dozvěděl a že mu nebylo nabídnuto přesměrování letu.

27. Pokud tedy jde o první tři účelně vynaložené úkony (převzetí věci, předžalobní výzva a sepis žaloby), náleží žalobcům náhrada nákladů za tři odměny za úkon po 300 Kč (kurz v dubnu 2022: 1 EUR = 24,375 CZK ke dni 3. 4. 2022 a 24,42 CZK ke dni 16. 4. 2022) dle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu ve spojení s § 14b odst. 1 písm. c) bod 1 téhož, celkem 900 Kč. Dále k těmto úkonům náleží výdajový paušál po 100 Kč za úkon dle § 14b odst. 5 písm. a) advokátního tarifu.,

celkem tedy 300 Kč. Za účast na jednání soudu prvního stupně a odvolání pak byla přiznána náhrada tvořená odměnou po 1 700 Kč z tarifní hodnoty 14 748 Kč dle kurzu 1 EUR = 24,58 CZK ke dni 12. 7. 2022, resp. 14 790 dle kurzu 1 EUR = 24,65 CZK ke dni 25. 8. 2022, za 1 úkon dle § 7 advokátního tarifu, tj. celkem 3 400 Kč (2 x 1 700 Kč). Dále jsou náklady žalobce tvořeny 2 paušálními náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu (600 Kč). Odměny (900 + 3 400) i paušální náhrady výdajů (300 + 600) jsou pak zvýšeny o 21% DPH (tj. 1 092 Kč) postupem podle § 137 odst. 3 a § 151 odst. 2 o. s. ř.

28. O lhůtě k plnění bylo rozhodnuto podle § 160 odst. 1 o. s. ř., o místě k plnění pak podle § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 6. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Proti výroku o nákladech řízení **není** dovolání přípustné.

Praha 13. října 2022

JUDr. Iveta Veselá v. r.
předsedkyně senátu